

sub ja koht on minu päris omadus. Meie rahwas on wäga wisa wanast lahkuma ja midagi uut katsuma, kui just hädawits sundjaks sammule ei astu. Senna juure tuleb, et arupidajate ehk rehkendajate hull pikamiste suuremaks kaswab, kes teistele asjalugu ostakswad äraseletada. Tahaks keski wõõras seda teha, seal puuduks kohe usaldus, ehk se kül naljakas näitab, kuida üks rahwas, keda wiimisel aeal mitmesugused petised kui kasupoega õlekõrrega oma kannul wedastwad, misläbi mõned libedat kõrwetamist pidiwad kannatama, aine kui häda neid targemaks tegi, ilma et teised neist õpitsinud. Ma ütlesin, naljakas on, kuida seal, kus waled dati kergeusklikkusi leiawad, tõerääkija healed enamist õit tuulde kaunwad. — Katsume siis weel ükskord õne, tähepanejatele asja ete rehkendada, ja kahes õpetise tüki asja seletada. Üks linna kodanik ostab maja, mis 2000 rubla maksab, tuhat rubla maksab ta wälja, teine tuhat jääb maja peale seiswaks wõlaks, mis eet ta aastas 6 protsenti, ehk 6 rubla saea, ja 60 rubli tuhanda pealt intressi maksab. Tema oli 20 aasta intressi maksnud, ilma et tal wõimalik olnud kapitali tagasi maksta. Kahelümne aasta pärast tuleb nüüd wõlaperemees oma wõlga kätendudma, mispärast praegune majaomanik ennast muidu ei wõi aidata, kui et ta peab oma maja äramüüma. Seal juhtub õnneks üks rahamees, kes maja ostab ja hinna korraga wälja maksab, nõnda et seie aegne majaperemees jälle 2000 rubla tagasi saab. Nüüd tasub ta wõla ära ja pistab 1000 rubla tasku. Noh, se oli õnneford, et kopikat seal juures ei kantanud, ja peale selle elas ta 20 aastat,

kus temal mitte kopikat korteri eest maksja ei olnud. Pea kinni, wennike! ma näitan warsti, kui palju tema korter oli maksnud. Intressid 1000 rubla eest teewad, ilma intresside intressi, 1200 rubla, niisama palju tema oma raha intressid, mis ta ostmise aeal wälja maksis, ühtekoku 2400 rubla. Arwame linnamaksud iga aasta 20 rubla ja kümme rubla aga maja kohendamise tarwis, se teeb 30 rubla, kahelümne aasta peale 600 rubla, ülepea 3000 rubla. Niipalju on tema üüriraha oma korteri eest maksnud, se teeb 150 rubla aasta peale, ja tema on 20 aasta pärast jälle peawarjuto, et wõõra katulise alla peab pugema.

Teine rehnungi eksempel. Üks talumees ostab endale 2000 rubla eest päris koha, maksab poole hinna omast käest, wõtab teise poole rentkassast laenuks. Selle wõla eest maksab ta 6 protsenti aastas, ehk 60 rubla tuhanda eest; 5 protsenti arwatakse intressidest, üks protsent kapitali kustutusjeks, nõnda et umbarwates 38 aasta pärast maksud lõpewad ja talukoht kõigest wõlast priistatud on. — Maksaks tema 7 protsenti, siis saaks wõlg 19 aastaga juba kustutatud. Kellel praegu antud rehnung weel selge ei peaks olema, se katsugu järeltulewast arwust endale seletust. Kui üks rentnik oma talukoha eest aastas 80 rubla renti maksab, siis teeb maks, intressid arwamata, kümne aastaga 800 rubla, nõnda kui 100 rublasel maksul 1000 rubla. Mis on tema nimetud maksude läbi wõitnud? Wastus: „ei midagi!“ Tema jalad ei jõudnud sammu edasi, waid ta seisab sealsamal paigal, kus ta kümne aasta eest oli seisnud. Sinna juure tuleb, et kui talukoht mõnusal